

Sprievodný list k úmrtným dokumentom Samuela Šikety adresovaný miestnemu úradu v Pukancj, Uhorsko:

Der Kaiserliche Bezirksrichter
*An die Ortsbehörde in
Bakabányárd., Ungarn*

Tanga, den 28. Februar 1902

Nach der beiliegenden Sterbeurkunde verstarb am 13. Januar 1902 in Tanga der Samuel Schikety. Unter den Nachlasssachen fanden sich die beigefügten Briefschaften for, die wegenmangelnder Kenntnis der in denselben angewandten Sprache ihrem Inhalte nach nicht geprüftwerde konnten. Soviel konnte jedoch festgestellt werden, dasin Jahre 1900 in List psani v Pukansi ein Bruder des Verstorbenen ansässig gewesen ist. Das diesseitige Ersuchen geht dahin, gefälligst an derHand der beiliegenden Briefe Ermittlungen nach diesem Bruder und nach etwaigem Vermögen, das der Verstorbene in seiner Heimat etwa hinterlassen hat anzustellen. Sollte der Bruder ausfindig gemacht werden, so bitte ich ergebenst, demselben die Sterbeurkunde auszuhändigen und ihn das Nachstehende zu Kenntnis zu bringen.

Schikety verstarb hier beschaffigungslos, indem er der Komune als Ortsarmer zur Last fiel. In seinem Nachlass fandem sich ausser den in der Anlage aufgeführten Gegenständen, welche fast wertlos sind, 4 halbe englische Pfund stücke, 3 Zehnfrankenstücke und 16 Rupie 49 Pesa vor. Die Versilberung und Umpechselung der hier nicht gebrauchlichen Goldmünzen ergab nach Abzug der Krankenhauskosten in Summe einen Baarnachlass von 50 Rupie 51 Pesa. Hiervon wurden beglichen als bevorrechtigte Fordeungen die Gerichtskosten für die Sterbeurkunde mit 4 Rupie 51 Pesa Beerdigungskosten, sodass demnach noch 11 Rupie baar übrig bleiben.

Zieht man in berücksichtigung, dass diese 11 Rupie nicht einmal die Gerichtskosten für die Nachlassregulierung, vielweniger noch die Forderung der hiesigen Kommunalkasse mit 6 Rupie 16 Pesa fur Armenuterstützung decken, so wäre demnach der Nachlass überschuldet, falls sich nicht dort etwas Vermögen des Schikety befindet. Sollte letzeres nicht der Fasll sein, so wird der Bruder, oder wer sich sonst noch als Erbe legitimirt, die Erbschaft voraussichtlich ausschlagen, um nicht nach den hiesigen Bestimmungen für die Schulden des Erblassers aufzukommen.

Solte sich jedoch dort Vermögensvorfinden, so bitte ich zu veralassen, dass sich die vorhanderen Erben in unzweifelhafter Weise als solche legitimiren und dass eine amtliche Bestätigung darüber hierhergesandt werde, damit auf etwaigen Wunsch der Erben ein Erbschein erteilt werden könne.

I.A.
Gadski

Preklad do slovenčiny:

Cisársky okresný sudca
Obecnému úradu v
Pukanci, Uhorsko

Tanga, 28. februára 1902

Podľa priloženého úmrtného listu zomrel 13. januára 1902 v Tange Samuel Šikeť. Medzi dôkazmi o dedičstve sa nachádzala priložená korešpondencia, ktorá nemohla byť preskúmaná z dôvodu nedostatočnej znalosti jazyka. Toľko, však bolo zistené z listu písaného v Pukanci, že v roku 1900 bol tu rezidentom brat zosnulého. Cieľom tohto oznámenia je umožniť tomuto bratovi, prostredníctvom priložených dokumentov, uplatniť žiadosť na dedičstvo voči akémukoľvek majetku, ktoré zanechal zosnulý vo svojej rodnej krajine. Ak sa nájde brat, žiadam vás, aby ste mu odovzdali úmrtný list a zoznámili ho s nasledujúcim.

Šikeť tu zomrel nezamestnaný, ako miestny chudobný a bol pochovaný na náklad obce. Okrem položiek uvedených v prílohe, ktoré sú takmer bezcenné, v jeho majetku sa našli 4 pollibry šterlingov, 3 kusy 10 frankových platidiel, 16 rupií a 49 peso. Striebrenie a výmena zlatých mincí, ktoré sa tu nepoužili, po odpočítaní nemocničných nákladov, priniesla celkové zníženie o 50 rupií a 51 peso. Z nich boli súdne trovy za úmrtný list 4 rupie vysporiadané ako prednostné pohľadávky a pohrebné náklady činili 51 peso, takže 11 rupií zostáva.

Ak vezmeme do úvahy, že týchto 11 rupií nepokrýva ani súdne poplatky za majetok, tým skôr nepokrývajú pohľadávky miestnych podporných komunitných fondov vo výške 6 rupií a 16 peso za vynútenú podporu, takže majetok by bol zadlžený, ak neexistuje ešte nejaký iný majetok Šikeťa. Ak to tak nie je, potom brat, alebo ten, kto sa legitimizuje ako dedič, pravdepodobne odmietne dedičstvo, aby nemusel platiť podľa miestnych predpisov dlhy zosnulého.

Ak však existuje nejaký majetok, žiadam, aby existujúci dedičia boli nepochybne legitímni ako takí a toto oficiálne potvrdenie tu bolo zaslané tak, aby dedičom na základe ich žiadosti mohlo byť udelené osvedčenie o dedičstve.

I.A. Gadski

Poznámky k dokumentu:

Tento list unikal pozornosti všetkých doterajších šikeťológov. Príčina je na prvý pohľad zretelná:

Po obdržaní úmrtného listu a zoznamu pozostalosti cestovateľa a keď ho pracovníci obecného úradu zoznámili s obsahom tohto sprievodného listu, sa jeho brat Ján zrejme vzdal dedičstva, aby nemusel platiť zostávajúce pohľadávky po bratovi Samuelovi v Tange a toto písomne stvrdil na zadnej strane listu vlastnoručným podpisom. List bol potom ako úradný dokument uložený do archívu a neskôr sa stal súčasťou fondu mesta Pukanec, uloženého v okresnej pobočke Štátneho archívu v Leviciach. Takto nepozorovaný preležal na poličkách rôznych archívov 110 rokov. Šťastnou náhodou mi jeho kópiu pred pár rokmi postúpila Mgr. Marta Švolíková, pracovníčka archívu a členka našej Spoločnosti S. Šikeťa.

Tento dokument vnáša trochu viac svetla do tmy, ktorá sa rozprestrela na 110 ročnú pauzu, uplynulú od smrti nášho slávneho rodáka. Je zrejmé, že za dva a pol mesiaca od pohľadnice

z Bombaje /28. 10. 1901/, ktoré mu zostávali do smrti, prekonal vzdialenosť z Indie do Tangy a je otázne, či splnil svoj zámer navštíviť Zanzibar, kam mu mal brat poslať list z Pukanca. Je otázne, či onemocnel až v Tange, alebo do nej prišiel už nemocný z Indie, prípadne zo Zanzibaru. Z listu je zrejmé len to, že tu bol v nemocnici, kde aj zomrel. Súdim tak podľa slov „po odpočítaní nemocničných nákladov“ z jeho finančnej pozostalosti.

V tomto prípade by odpadli všetky konšpiračné teórie o poprave ako špióna v prospech niektorej strany v anglicko – búrskom konflikte, ktorý mal skončiť už v roku 1900. Naviac zomrel v Tanzánii, vtedajšej nemeckej Východnej Afrike, kde žiadny konflikt s okolím nebol. V tejto súvislosti stojí uvažovať o tom, či svojim bonmotom „Silný, mladý a zdravý ako dvadsaťročná kura“, nemyslel pravý opak takto prejavenej bodrosti a zdravia. Veď ktoré kura sa dožije dvadsiatich rokov!

Z dnešného pohľadu si takýto koniec nezaslúžil, z pohľadu spolurodákov a krajanov bol prirodzený. Len málokto z nich sa vedel nadchnúť pre taký osud. Ale už vtedy, aj ako deti, všetci hltali cestopisy a dobrodružstvá cestovateľov iných národov, ktorí doma patrili medzi ich elitu. Veď 19. storočie bolo výnimočné v mnohých ohľadoch aj na Slovensku.

My Slováci, bohužiaľ ešte ani dnes, nevieme náležite oceniť výnimočné výkony svojich krajanov. Chýba nám národná šľachta ducha. Príliš dlho ohýbame chrbát pred krížom.

Ladislav Maľa, Praha jún 2019